

בית משפט השלום בחדרה

07 דצמבר 2008

ת"א 1967-08 בנק פלסטין הבינלאומי
סניף מרכזי אלבירה נ' מוחסן חסן עלי
מסאלחה

בפני כב' השופטת הדסה אסיף

בנק פלסטין הבינלאומי סניף מרכזי אלבירה

תובע

נגד

מוחסן חסן עלי מסאלחה

נתבע

החלטה

1. הבקשה היא בקשת הנתבע לעיכוב הליכים והפסקת הדיון בתובענה וזאת מחמת העדר פורום נאות בישראל (שקיבלה בירושלים – טרם העברת ההליך לכאן, את המספר בש"א 8044/07).
2. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בבקשה ותגובותיה אני מחליטה לקבל את הבקשה במובן זה שאני קובעת כי אכן דין התובענה להימחק בנימוק שהפורום הטבעי לדון בה הוא ברשות הפלסטינית.
3. אין מחלוקת על כך, שההמצאה לידי הנתבע נעשתה כדיון, ולביהמ"ש סמכות לדון בתובענה המוגשת נגדו, וזאת מאחר שההמצאה של כתב התביעה בוצעה לידי בישראל.
- עם זאת, קיומה של סמכות לבית משפט כאן אינה שוללת דיון בשאלה אם בית המשפט בישראל הינו הפורום הנאות לדון בה, שכן דוקטורינת הפורום הבלתי נאות מאפשרת לביהמ"ש שלא להפעיל את סמכותו אם שוכנע ע"י הנתבע כי ישנו פורום זר שהוא "הפורום הטבעי" לדון בתובענה.
4. נקבע, כי כדי לקבוע איזהו "הפורום הטבעי" לדון בתובענה יש לקבוע לאיזה מדינה מירב הזיקות לעניין וראה ע"א 2705/91 אבו ג'אחלה נ' חברת החשמל מזרח ירושלים בע"מ פ"ד

בית משפט השלום בחדרה

07 דצמבר 2008

ת"א 1967-08 בנק פלסטין הבינלאומי
סניף מרכזי אלבירה נ' מוחסן חסן עלי
מסאלחה

מ"ח 1 554; רע"א 3144/03 אלביט הדמייה רפואית בע"מ בע"מ ואח' נ' LTDA

.HAREFUH DERVIOS DE SAUDE S/C

5. בהקשר זה נקבע כי ביהמ"ש שוקל שני סוגי שיקולים:
- "האחד, שיקולי נוחות שעניינם באפשרות הגישה של הצדדים למקורות הראיות, והאפשרות לחייב עדים להעיד בביהמ"ש, בהוצאות הכרוכות בהבאת עדים לביהמ"ש, באפשרות לראות את מקום התרחשות האירוע ולבקר בו, ובקושי באכיפת פסק הדין שינתן; השני שיקולים מהותיים שעניינם בציפיותיהם של הסבירות של הצדדים ובעניין שיש לשיטת המשפט בתובענה" (ראה פסקי הדין שהובאו לעיל וכן בש"א 1712/06 בעניין LUFA נ' היינץ רמדיה בע"מ ואח').
6. נקבע כי משיקולי הנוחות ניטל חלק מהמשקל שיוחס להם בעבר וזאת משום ש
- "בימינו בעידן מטוסי הסילון, הטלפון הסלולרי, הפקסמיליה והאינטרנט איבדו קשיים אלה חלק ניכר מעוצמתם. העולם כולו הולך והופך ל"כפר אחד גדול" שבו מרחקים שבין מקום אחד למשנהו אין עוד אותה משמעות מכבידה כבעבר".
- רע"א 2705/97 הגבט א.סיני (1989) בע"מ נ' THE LOCKRFORMER CO פ"ד נב 114, 1109.
- מ.קרייני, "שיקולי הפורום הנאות: מסעם אל תום האלף השני ומעבר לו", מחקרי משפט יט (2002) 67 בעמ' 70; רע"א 2705/97 הנ"ל.
7. כתוצאה מכך, ועקב ההתפתחויות הטכנולוגיות, חל בשנים האחרונות פחות מסויים במשקלה של דוקטרינת הפורום הלא נאות (והשווה רע"א 2903/96 מסיקה נ' דונדלדס פ"ד נב' (1) 821, 817; רע"א 2736/98 HABBOUB BROS CO נ' NIKE INTERNATIONAL LTD, פ"ד נד' (1) 621, 614). ואולם מבחן מירב הזיקות לא התייתר, שכן גם היום נותרו על כנם השיקולים המהותיים שעניינם בציפיותיהם הסבירות של הצדדים, ובאינטרס שיש לשיטת המשפט הישראלית בתובענה.
8. לפיכך יש לבחון, לאור הכללים האלה, את המקרה שבפני.
- מכתב התביעה עולה כי לסכסוך שבפני יש זיקה אמנם לישראל, אך מירב הזיקות המשמעותיות הן לפורום הפלסטינאי.

בית משפט השלום בחדרה

07 דצמבר 2008

ת"א 1967-08 בנק פלסטיק הבינלאומי
סניף מרכזי אלבירה נ' מוחסן חסן עלי
מסאלחה

9. הנתבע – המבקש הוא ישראלי. עם זאת, העובדה שהנתבע הוא אזרח ישראל, בהיותה זיקה יחידה, אינה בעלת משקל מכריע, וכפי שנאמר בהקשר זה בעניין חברת החשמל בעמ' 577-578:

"...אם נאמץ גישה זו, נייתר במידה רבה את הדיון בשאלת הפורום המתאים, שכן, כביכול, די יהיה בכך שהנתבע הוא אזרח מדינה מסוימת על מנת שמדינה זו תהיה הפורום המתאים, ללא קשר למקום ביצוע המעשה, האפשרות לחייב עדים להופיע בבית משפט או בהוצאות הכרוכות בכך (השווה ע"א 74/83 ראד נ' חי). כמו כן, לא תוקדש כל מחשבה לאפשרות אכיפתו של פסק הדין שיינתן ואף לדין החל".

10. במקרה שבפני, למרות היות הנתבע ישראלי – מירב הזיקות הן דווקא לרשות הפלסטינאית:

- א. התובע הוא בנק שמקום מושבו הוא בשטחי הרשות – רמאללה.
- ב. כל ההסכמים נעשו בשטחי הרשות, והם גם כתובים וחתומים בשפה הערבית.
- ג. יותר מכך – על פי ההסכם שנכרת בין הצדדים חל הדין הפלסטיני על ההתקשרות ביניהם (ר' בעניין זה טענות ב"כ התובע בעמ' 2 שו' 13). קיומה של תניית שיפוט זו מכביד מאוד על עצם קיומו של ההליך בישראל.
- ד. על פי ס' 38 לתצהיר הנתבע התומך בבקשה, האשראי נשוא התביעה ניתן לו בשטחי הרשות הפלסטינאית בלבד לשם השיווק והמכירה של המספוא שם.
- ה. חתימת ההסכם מול התובע נערכה בסניף התובע ברשות הפלסטינאית (ס' 39 לתצהיר).
- ו. כתובת הנתבע, כפי שצויינה במסמכי התובע – היא בתחום הרשות.

11. יש בעובדות אלו ללמד כי ציפיותיהם הסבירות של הצדדים היו כי העיסקה, על כל הכרוך בה, לרבות ההתדיינות המשפטית, תתנהל ברשות הפלסטינאית.

12. מעבר לכך – בין מכלול השיקולים שעל בית המשפט לשקול קיים גם האינטרס הציבורי בניהול התובענה בישראל.
לעניין זה התייחס כבר ביהמ"ש ברע"א 3144/03 הנ"ל (אלביט) כשציין כי יש לבחון "האם לישראל ולשיטת המשפט הישראלית עניין אמיתי בתובענה", אם כי אין מדובר בשיקול שיכול להביא לבדו לדחיית תובענה. (ס' 11 לפסה"ד).

בית משפט השלום בחדרה

07 דצמבר 2008

ת"א 1967-08 בנק מלסטין הבינלאומי
סניף מרכזי אלבירה נ' מוחסן חסן עלי
מסאלחה

גם בעניין רמדיה (בש"א י-ס) 1712/06 הנ"ל) מנה ביהמ"ש בין כלל שיקוליו, את שאלת העניין, או חוסר העניין שיש לשיטת המשפט הישראלית בהליך (ס' 20 לפסה"ד).

13. שיקול זה, מצטרף, גם במקרה שבפני, למכלול השיקולים שמביאים למסקנה כי ישראל אינה הפורום הנאות לדון בתובענה.
14. מדובר בעיסקאות שנוהלו ברשות הפלסטינאית והזיקה היחידה של העיסקה לארץ היא היותו של הנתבע תושב ישראל.
- אין, איפוא, לשיטת המשפט בישראל, כל אינטרס לדון בתובענה.
15. הדין החל על ההתקשרות בין הצדדים הוא הדין הפלסטינאי, כל המסמכים בערבית, ויש להניח שגם העדים, כולם או רובם, הם תושבי הרשות הפלסטינאית, דבר שבהכרח יביא להתמשכות ההליכים ולנטל בלתי מוצדק על המערכת המשפטית בישראל.
- בית המשפט התייחס לכך מפורשות גם בעניין ע"א 2705/91 הנ"ל (חב' החשמל). גם שם דובר על תובענה שהדין החל בה היה דין זר, והעדים היו, רובם או כולם, תושבי הרשות.
- בית המשפט ציין כי יש מקום לשאלה "מדוע תישא מערכת המשפט הישראלית בעומס הכבד של תביעות שאינן קשורות לה, מה גם שהוצאות אלה גדולות באופן יחסי מהוצאות משפט רגילות, בהתחשב בקשיים שבהוכחת דין זר שמטבע הדברים יהיה ה" LEX CAUSAE" ובהבאת עדים שלא ניתן לזמנם בדרך הרגילה". (שם בעמ' 577).
14. מעבר להכבדה על המערכת המשפטית – יש בדיון כאן גם פגיעה מהותית בנתבע. זאת משום שבכוונת הנתבע להעיד עדים אשר גרים בשטחי הרשות, ואם הדיון יתקיים כאן אפשר כי משיקולים מדיניים - ביטחוניים העדים לא יוכלו להופיע בבהמ"ש כאן, ובכך תמנע מהנתבע האפשרות להוכיח את הגנתו.
15. התובע טען כי יש לאפשר דיון בתובענה דווקא בבית המשפט בישראל שכן אם תנוהל התביעה ברשות הפלסטינאית, וינתן שם פסק דין כנגד הנתבע, לא ניתן יהיה לאכוף אותו בישראל.

אני דוחה טענה זו.

בית משפט השלום בחדרה

07 דצמבר 2008

ת"א 1967-08 בנק פלסטין הבינלאומי
סניף מרכזי אלבירה נ' מוחסן חסן עלי
מסאלחה

16. התובע לא פרט דבר בעניין זה, וטענה זו נטענה על ידו כלאחר יד, מבלי לצרף אסמכתאות משפטיות.

העדר פרוט בעניין זה, יחד עם הוראות הצו לשעת חירום (יהודה שומרון וחבל עזה – עזרה משפטית) (מס 2), תשל"ו – 1976, מביאים למסקנה כי לא ניתן לקבוע כי טענה זו יש בה כדי להטות את הכף לטובת התובע – כאשר כל הזיקות מצביעות כי הפורום הנאות לדון בתובענה אינו בבתי המשפט בישראל.
לכך יש להוסיף את הצהרת הנתבע, באמצעות בא כוחו, כפי שניתנה בדיון מיום 10/4/08 בפני כב' השופט מילנוב לפיה "הנתבע יסכים לניהול הליכי הוצאה לפועל בישראל על פי החוק, לאחר דיון בבית המשט ברשות הפלסטינית" (עמ' 3 לפרוטוקול בית משפט השלום בירושלים).

17. לפיכך אני מוחקת את התובענה בנימוק שזה אינו הפורום הנאות לדון בה.

התובע ישא בהוצאות הנתבע בגין הבקשה בסכום של 5,000 ₪ ומע"מ.

ניתן היום, י' כסלו תשס"ט, 07 דצמבר 2008, בהעדר הצדדים.



הדסה אסיף, שופטת

חוקלד על ידי